شماره ۸۴ ، یکنجی دوره

آذربایجان

اشنبه ۲۸ آذرماه ۱۳۲۴

تکشماره ۲ ریال

آیلیک	۲۵۰	ریال
۶ آیلیق	۱۲۰	ریال
۳ آیلیق	۶۰	ریال

بو روزنامه جمعیت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور

جای اداره تبریز خیابان ستارخان

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ناشر افکاریدر

فرقه‌نین سیاسی و اجتماعی بیر روزنامه‌سیدر

دالدان آتیلان داش توپوغه دگر

متنی قیام ایدوب اوز حق و اختیارینی آلدی آرتیق آذربایجان ملی دولتی بر حقیقتدر اونین دموکراتیک اساسی اوزره قورولوش حکومت تشکیلاتی و مجلس ملیسی اوزونین لیاقت ولسنده دنیی دنیایه بلدیردی. بونی داها گیری قایتارماق اولماز.

حله دولت وملی مجلسه مالک اولما قدان اول بیله آذربایجان تهرانین چوروموش مسنبه حکومته و اونین باشی گوره تره‌سگمه اولان کابینه ولرینه یاش اگمزدی ایمدی ایسه اوندن بو توقعی ایتمک سفاهتدر.

دوتمز باشیاچاق ملتی سعادت و خوشبختلیگه چیقارماق یولنده هیچ بر فداکارلیقدان آیاق گیری چکمیه جکدر.

طهران هنوز بو حقیقتی آنلاماق ایستمیر او هله‌ده خیال ایدیر که رضا خانلیق قمش و تشر دیسگه بیزی دنیانین گوزیندن سالوب بو ورتمیزه سوار اولا بیله‌جکدر.

بز روزنامه‌میزین برنجی شماره سینده آچیق و آیدین صورتده یازمیشیق که اگر تهران ایکی یول آیریجنده ارتجاعه طرف گیدرسه بز اوز دوتدیغمز آزادلیق یولونه اولسیز دوام ایتملی‌یک. ایمدی آرتیق تهران اوبولی انتخاب ایتمیشدر بز ده اونا یالوارمادن اونین اجتماعه سوزلرینه امتا ایتمدن دوتدیغمز یول ایله ایرهلی گیتمکده‌ییک.

بز اول ایله یاشلامه‌یده چوق ساده برصورتده آزادلیغمیزی تأمین ایتمک ایستیوب ایالت و ولایت انجمنلری شعارینی میدانه آتدیق تهران داوتون باشچیسی دیدی بو تلگراف اولماسین مین تلگراف اولسین بیز یوخلیه‌جاغیق.

بو مسخره آمیز جوابدن‌صونرا بیز قدمیزدا ایرلی گیدوب بعلا اوز حقیقی آلمالی یعنی مجلس ملی وملی دولت یاراتماغا وادار ایتدی.

صلح و سازش طرفداری اولدوغمز ایچون برداها مجلس موسسانمزین ویردیگی اعلامیه و کلارلیمزی تهرانه گوندروب طرزمیزا بسته‌یک جوابنده بیزی قورخوتمه‌یله‌ریلی سلاح وقدرت ایله تهدید ایتدیلر و ملتمیزین قانلی توتلمگه امر ویردیلر.

ملت اوز حقیندن صرف نظر ایده بیلمزدی نهایت سلاحه سلاح ایله جواب ویروب فدائی دسته‌لرینه ایش باشلاماق فرمانی ویردی نتیجه‌ده بوچ اساسیز اولان استبداد قبله‌لری یخیلوب یالانچی پهلوانلارین رسمی سلاحلارینی آتوب قاچه‌جه‌دیگر قسمی ایسه خلقمیز بر اناینده دیز چوکوب تسلیم اولدی.

ایمدی تهرانین آل هربر یردن اوزولوب خلقمیزی بر آیری‌لیق ایله تسلیم ایتمگه چالیشر بو گولاچ وجه گه بر هر کسدر.

اوز حقینی آلماغا قیام ایدن بر ملت بو مشگلاتده قطعاً‌ بق گه بیلر. اگر تهران رزیم تاجرلریمیزین یولینی بغلک ایسترسه دولت تعهد ایتدیگی مالیات حصه‌سینی ساخلایوب اونلارین ضررلرینه توده بجکدر.

کیچن گیجه لندن رسینده لندن رادیوسی اویدورما بر خبرده دیمیشدر که آذربایجان ملی حکومتی اوزی پول چاپ و نشر ایتمک ایستیر بو وقتدک دوتمز بو فکرده اولمامیشدر اگر لازم گلیرسه اوده ثبت ایدیله بیلر هر حالده بیز خلقمیزین فداکارلیق ایسترلک وخلقده او فداکارلیغی گوسترمگه حاضردر.

تاجرلریمیز تهرانین احمقانه تشبثلرینه استقامت و متانت ایله جواب ویرملی و اوزلرینین اعتبار وحیثیتلرینی گوزلمک ایچون بر برینه مساعدت گوسترملی دولتین جدی تدبیرلری حیاته کیچینجه بازارین وضعیتی اولده‌وقتی کیمی ساخلاماغا ملرلر.

تهران ایشتدیگمزه گوره ایالت و ولایت انجمنلرینین انتخاباتی باشلامقله ثبت ایدیر بو چوق کیچدر آرتیق انجمن بیزی تأمین ایده بیلمز بو دالدان آتیلان داش کیمی‌در که فقط توپوغه دگر وهیچ بر تأثیر باغیشلاماز.

سرتیپ درخشانی واونین امواتینی توقف ومحاکمه ایتمکده‌اما گرتیع

برتعمیرده سرتیپ اوز میل و اراده سیله تسلیم اولمادی او محاصره حالینده ایدی اونین سرباز و افسرلری حلقه آتین آچوق ایتمه‌دی او چوق گوزل بیلردی که مقاومت‌لان توکمک و شهر بن برباد اولماسیندن باشقه بر نتیجه ویرمیه‌جکدر او آلابیلمه‌دی سلاحه سار یلمیش گیندلی اوزی مغلوب ایله‌جکدر بو مقاومت اونین سربازلیق آبرو و حیثیتی لکه‌دار ایتدیلر.

تهران اونی توقیف ایتمگه بر داها اثبات ایتدی که اوتو توکمک و خلقمیزی قلاکت سوق ایتمک یولونده هر جور جنایه حاضر ایمش.

سرتیپ درخشانی‌نین توقیفی اثبات ایتدیگی کیمی بیزیم گوستردیگی یول دوز ایمش خلقمیز اگر اوز ملی دولتینی وجوده گتیروب ملی قشونلارینی یارادا بیلمز ایسه تهران ارتجاعی اونین حق و اختیارینی هر آن الیندن آلابیلر.

بیز ایران استقلال وتمامیت‌حفظلرینه اعتراف ایتمیشیک تهران ایسه بو استقلالی ایتن پوزمق یولونده هر گون تازه فرصت‌لر چیخاردیر. ایش بیله گیدرسه بیز تمامیله آیریلوب مستقل بر دولت تشکیل ایتمگه مجبور اولاجاغیز آیری چاره یوخدر.

رضاخانین قورخونج سرهنگلری کیمی جلادلار ایله آذربایجان خلقی‌نین قانینی توکوب اونین خارتانبدیریب شهرلرینی خراب ایدرلر دوتدیمیز ایتاع واسطه‌سیله آذربایجان یارارلارینی یولسز لوب یوخسولیغا قدان دوشوب ورشکست اولماغا وادار ایدیر.

ایش بیله گیدرسه رژیم آیری چاره میز قالمیاجاق اجار گرده بیک سیزینکی و سیزده بیزیمکی یوخدر ویا عاسیزدان الچکوب قورتولیدیگمیز کیمی اوز ایومزی اداره ایمک.

۲

آذربایجان معارف وزیرینین

امریه‌سی نمره ۱

تاریخ ۲۴.۹.۲۸

آذربایجان ملی کنگره‌سینین تصمیمی مجلس ملی قرارلاری و ملی دولتین برنامه‌سی اوزره آذربایجان خلقینین اراده‌سینه باللامیزی آنا دیلمیزده تعلیم و تربیه ایتمک ایچون آشاغیداکی ماده‌لر نظره آلینسین :

۱ـ بتون ملی و دولتی مدرسه‌لرده آذربایجان دیلنده تعلیم و تربیه ایشلرینی قورماق ایچون حاضرلیق آپاریلسین .

۲ـ بیرینجی مادده‌نی اجرا ایتمک ایچون آذربایجان معارف وزارتی جنبنده ملی تدریس کتابلاری تهیه ایتمکدن اوتری درس کتابلاری هیئتی یارادیلسین .

۳ـ درس کتابلارینی تهیه ایدن هیئت عالم و مجرب دبیرلردن تشکیل ویریلسین .

۴ـ آذربایجان دیلنده نشر اولونان بتون درس کتابلاریا همین هیئت نظارت ایدیب اوز نظریه‌سنی معارف وزارتنه بیلدرسین

۵ـ درس کتابلاری شعبه‌سینده ادبیات ـ تاریخ ـ حساب ـ هیئت ـ جغرافی و سایر قسمتلرده اولان کتابلار حاضرلانسین

۶ـ درس کتابلاری هیئتینین رئاسته تجربه‌لی و صاحب معلومات بیر شخص انتخاب ایدیلسین .

۷ـ درس کتابلاری شعبه‌سی بیش گون‌ه قدر شعبه‌نین برنامه و بودجه‌سینی تعیین ایدوب تصویب ایچون معارف وزارتنه ویرسین .

۸ـ درس کتابلاری هیئتینین مسئول لاری موظفدر که بیر آیدان گیچ اولماماق شرطیله بیرینجی کلاسدان ۶ نجی کلاسه قدر بتون علمی و فنی درس کتابلارینی آذربایجانجا تهیه ایدوب نشر اولونماسنا اقدام ویرسین .

۹ـ بتون ملی و دولتی مدرسه‌لرین مدیرلرینه دستور ویریلیر که درس کتابلاری چاپ اولنوب نشر ایدیلدیکجه هر کلاسه عائد اولان کتابلاردان استفاده ایدوب بلا فاصله آنا دیلنده تدریسه باشلاسین .

۱۰ـ لازمدر که هر ملی مدرسه‌مدیر ـ معلملری ـ معارف ایشچیلری و معارفه علاقه‌سی اولان سایر آقالار دیلمیزین و ملی معارفیمیزین ترقی و توسعه‌سنه اساسی و عامل اولان بو خصوصداکی ماده‌لرین اجراسنا تیزلیکله اقدام ایتسونلر . ـ

آذربایجان معارف وزیری ـ م . بی ریا

ایران خبرلری

طهران . دوز سرتیپ درخشانی و ۱۱ نفر لشگر اوچین افسرلریندن محکمه نظامیه جلب اولونمیشلار.

آقای اللهیار صالح ایرانین داخلی وزارتینه و آقای هاشم صهبا پیشه وهنر وزارتنه تعیین وایفه باشلامیشلار.

شهرلرده انجمن ایالتی و ولایتی سچلمه‌سی بارهسنده ایران داخلیه وزیری طرفندن داخله وزیرینه دستور ویریلمیشدر.

وزارت داخلیه مین دستوری اجراء قویماق ایچون استانداریلرا لر ویرمیشدر.

خارجه خبرلری

لندن

لندن رادیوسینین ویردیگی خبره گوره گرجستان جمهوریتی مسکو خارجی ایشلر وزیرینین کنفرانسنه بر عریضه ویروب اردهان وارتوین ولایتلرینین گرجستانه الحاق اولماسنی لازیمی اوله ایتمیشدر.

مسکو

مسکو رادیوسی رضائیه‌وارومیل یادیگانلاریندا تازه حکومت اطاعت ایتمکلرینی بلدیرمیشلر.

تصحیح

روزنامه‌میزین ۸۳ نجی نمره‌سینده اولنجی صحیفه‌ده ایکنجی ستوننده تبریز بازاریده مرلوحلی حیرده خسروی کارخانه‌سین مرزای خوکیله هرک سهامی چرمسازی و کفش دولای ایران . اولو فرماللهدر

آذربایجان ملی
خلق قوشونلارینین تشکیلی

ملی مصلح قوه‌لریمیز گوز اوله‌نجی وظیفه‌لرینی موفقیته یئر یئته یئتیردیلر.

آذربایجانین بوتون شهر و قصبه لرینده ژاندارمری، شهربانی و نظمیه‌لر ملتین اراده‌سی قارشوسیندا اسلحه‌لرین یئره قویدولار.

ملی حکومتیمیزین حق اولدوغونا ایمان گتیرن دولت مامورلاری و حامیلر ملی دولتیمیز ایله موافقت ایدرک بزیله همرای اولدولار.

آذربایجان ملی دولتینین اهمیتلی ایشلریندن بیریده [خلق قوشونلارینی]ن تشکیل ای[تمکدیر].

بو مقصد ایله [خلق] قوشونلاری وزیرینین شنبه آذر آیینین ۲۷ سینده شیروخورشید صحنه‌سینده آذربایجانین قهرمان مصلح فدائیلرینین بیوک جلسه‌سی تشکیل ایدیلدی.

خلق قوشونلاری وزیرینین معاونی آقای علام دانشیان خلق ایراد ایدرک، وطنمزین مدافعه تدبیرلری حقینده مجلس ملی‌میزین قارشوسیندا مهم وظیفه‌لر دوردیغیندان و بو مقصد ایله ملی خلق قوشونونون تشکیلی لازم گلدیگیندن دانیشارق بوتون فدائیلری خلق قوشونی صیرالارینه دعوت ایتدی.

مستکین تبریکی و آلقیشلی تامین ایتمک ایچون آقای علام دانشیان دعوت ایدیردی فدائیلر بیر بیریسی ایله رقابت ایله رشادتلر ایشیدیر و تازه قورولان خلق قوشونلارینین دموکراسی عقیده‌لرین شرح ایدیردی.

مصلح فدائی دسته‌لری هرجور فداکارلیغه حاضردیرلار و بیوک هیجان گوسترردیلر.

ارتجاعین آخریجی شکستی خلق قوشونلارینین یاخشی و محکم تشکیلاتیندن آسیلیدیر.

ارتجاع ینه تیرلیق‌لیه سازش ایشله‌یه‌جکدیر.

ارتجاع روزنامه‌لرین و مرکزی دولتین باش وزیری حکیم‌الملکین ملتی جوابی یئره آشکار بیرصورتده دییر. ارتجاع دولتین گیزلین و آشکار تشبثلریده واردیر و اونلارین قباغی دموکراسی قوه‌لرین و خلق قوشونلارینین محکم تشکیلاتلاری ایله آلیناجاق.

ارتجاعین مسئولیتلرین ژاندارم‌لارین و مخالف اقداملارین وطنین خلقین‌دوغما قشونی آلاجاق.

خلقمزین دوغما قوشونی و اونون فداکارلقا حاضرلیغی در که آذربایجان مختارلیغینی مرکزی دولته تابع ایتدیرجاقدیر.

خلق قشون وزارتی آذربایجان جوانلارینا و آزادیخواهلارا اعلان ایدیردی حق قشون صیرالاریندا دوریسونلار.

خلق قشونی آزادلیقا داوطلب و آزادلیق یولوندا مبارزه‌یه حاضر اولان فدائیلردن تشکیل تاپیر.

بیر شبهه گونده بیر بیچه یئرلی هر گون اولادینی یازوبلار.

خلق قوشونون فدائیلرینین‌چوخی ینه جوانلاردرلار که ارتجاع قشونونا گیتمزدیلر.

خلق قوشونون دسته‌لری گوزل دیسیپلین و آزادیخواهلیق ایله خلق آراسیندا محبت قازانیرلار.

بیر نیچه گون بوندان قاباق اطراف و کند فدائی دسته‌لری شهره گلوب و منظم صورتده گیتمه‌سی شهر اهالی‌سینه بیوک تاثیر باغشلامیشدیر.

بیر نیچه گون بوندان قاباق آزادلیغا مخالف اولان اداره‌لرده ایشله‌ین ملتین اکثریته یگانه بیر نماینده‌لر اولوردولار.

بو اداره‌لری گورن فدائیلرله خلق آراسیندا بیر محبت تولیداولونور.

آذربایجانین آزادلیق مختارلیغین و خلق آزادلیقلارین دفاع ایدن دوغما خلق قشونی تشکیل اولور.

بو قشونون داها خلقین آزادلیغین حفظ ایده‌جک داها ارتجاع الینه آلت اولمیاجاقدیر.

بو قشون آذربایجان سعادتی اوغروندا فداکارلیق ایدوب گلجک نسل‌لره سوق ایده‌جکدیر.

دموکراتیک پایه‌لر اوستنده قورولان خلق قشونی آرتیق قوه‌لی در چون خلقین باغرین دوغما بیر قشوندور چون آذربایجان خلقینین اراده‌سی ایله تشکیل تاپیر.

یاشاسین آذربایجان آزادلیغی و خود مختارلیغی.

یاشاسین آذربایجانین دوغما خلق قوشونی.

داود

« آنادیلمه »

زندانی اونوسان ایلر بویونجا ‌‌ ‌‌سنه دانیشماقا قویمایوب ظالمین
ایندی قوی‌دانیشیم سنه دوینجا ‌‌ ‌‌آنام یادگاری سن سن نازنین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

سنینه سوزوم وار بیرقدر درین ‌‌ ‌‌نجه سن اونوسان بولمز شیرین
سنه دانیشیر گوگلرده شاهین ‌‌ ‌‌سنیله آچیلیر یاسمن نسرین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

ای شیم قلبیمین آچاری دلیم ‌‌ ‌‌سوینه سن دنیایه تمدور عظیم
اینشه بلدیرمک دیرشیم امدیم ‌‌ ‌‌دانه شعر شیرین سن شیرین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

تاریخین بوکه‌ورجوقدا قوجامان ‌‌ ‌‌بیوک سرگردان دلیمسن ایلان
سنه دانیشیر بو آذربایجان ‌‌ ‌‌سنله دییمور گوگلر آفرین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

سن اوله‌ون‌ستارخان ظفرفرمانی ‌‌ ‌‌آذرلر دیلی‌سن بو ایلر سلطانی
تاپماز اولاجاق ظلمین بنیانی ‌‌ ‌‌سنین فرمانیله ای نهضتاکین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

آزادلیق فرمانی سنینه اسنه ‌‌ ‌‌اولاجاق وطنیم ایرانیا آملا
سنین حکمین ایله اولاجاق یا ‌‌ ‌‌حریت قانونی ای دلیم یقین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

یاراجاق تاریخلرین هر زمان ‌‌ ‌‌سنله فخر ایده‌جک آذربادگان
سنینه گوره‌جک تاریخ اوخویان ‌‌ ‌‌اولوب دموکراسی ایرانلاشمین

ﺷﺮﺷﺮﺷﺮﺷﺮ

افتخار ایله‌یب سنله جوان شیر ‌‌ ‌‌سوله‌ییب اجدادیم یادگاریدور
بس منده سویله‌ییم میزاره بیربیر ‌‌ ‌‌یاشاسین دیلیمیز دیسینلر آمین

یاشاسین دیلیمیز دیسینلر آمین

محمد گنجه

مخبر لازم دور

شهرلرده کندلرده ادارهمیزه دوز گون خبرلر یازماق ایچون آشاغیده یازیلان شرایط ایله مخبرلر لازمدور.

۱ ـ خبرلر آذربایجان دیلینده یازیلمالی‌دور
۲ ـ مخبراولماقایستیه‌نلر ایکی عدد عکس گوندرملی درلر
۳ ـ ایکی نفر محلی ثقه عضوی مخبرلرین درست کارلیقی تصدیق ائتملی دورلر

صیلان ودوقرواولمیان‌خبرلر گوندرنلر بیر مخبرروزنامه اداره‌سی‌طرفندن تعقیب اولوناجاق‌یوخاریدا یازیلان شرایط ایله مخبراولان لارا اداره طرفندن مخبرلیک کارتی‌وریله‌جکدیر.

آذربایجان روزنامه‌سینین‌اداره‌سی

اعلان

بوگونه اعتبارا تمام حوزه تحویلدارلاری موظفدیرلر کمسق‌حقوق لاری جمع ایتمک ایچون قره‌نین شهر تشکیلاتی مسئوللاریندن تحویل آلوب و چوخ تزلیکله حق عضویتلری یئنه شهر مسئوله یئتیرسینلر.

شهر تشکیلاتینین مسئوللاری ـ حسین نوری

صمد محمودزاده

وطن و خلق سه‌وگیسی
(حکایه)

ـ ۱ ـ

نه بو کسک منظر وعده ایتمک، نه پول، نه تواره، نه آجلیق، نه شالاقلار، نه قناتلر، نه هرطورلی قورالمقیلر یلرلر، نه تحقیر، نه منحوس اشکنجه‌لر، نه خوشوم تهدیدلری، هیچ بریسی ایبدین محکم اراده‌سینی اوزره تسلیم ایده‌بیلمه‌بردی.

ایرانلا پولیسلرینی تصور ایدیلمزلن آلچاق جزا تصیرلرینه چوخ اگمه‌مک آزادلیقخواه ایچون قردلی میللی وشتمان ایدیه‌لید، آن آخیر تهلکه‌لی دقیقه‌لرده بله قوتقار آزادلیقخوا هلارا خاص اولان‌محکم‌عظیم اراده ایله هر دقیقه شراکله یئنا ملتی‌اولانلیغکی کیمی آیاقلارا‌آتیله‌سووروتونه‌سوسونده گلن الفاظ یئیب، ووقارلی باشی جلادلارین قارشوسیندا اکسیلمکسیز سیاقتان شرافله چیخدی.

پولیسلرین بر ایمدن آرتیق تشبثلری پوچا چیخمشدی.

اونو حقیرلندیرمک ایچون اطلاعاتین ووزلره پرونده‌لرده اساسلی دلیل تاپماقدان عاجز قالمیش پولیس اشتغالچیلارینیدیر. بناء علیه اونو بیمونتکلیف زنداندا ساخلاماق ویا سورگونکی نظرده توتوردو. اونون آلدیغی بیر ماخذ اولدوغو زنداندا ساخلاماسینین توزخوتو اولدوغو هر ایجد رئیس پولیس اونون شالاق آتدا توتدوروماسینی قرار آلدی. او ایبدی بو یولا تولدورمکله یاشقالارندان استفاده ایتمک ییتده‌ایدی. ایبدین ایسی گوزلرندن بری ایدی.

محبوسلار زندانین حیاتینه یوراشیلمشدی. یاسیلارلیلمه ایله اونلاری دوورت طرفدن محاصره‌یه آلمیشلار. زندانین رئیسی بر نیچه نفر افرایله محبوسلارین آرلیب گلدرمش:

ایبدین وطن، دولت و خلق خاینی اولدوغو و جزا اولاراق اونا ایکی یوز شالاق ووروولاجاقینی اعلان ایتدی.

ایبدین آل قوللارینی آچاراراق، یئره یتدیلر. بر فریادلارین اوستونده بر نفرده آیاقلاری اوستونده اوتوردو.

جلاد سفت بر یانیلان رئیسین امرینی اجرا ایتمه‌یه باشلادی. آغیر ضربه ایله ایندیریلن شالاقلار، اونون گوره گلرینده ساقالسار یارالار آچیردی. بوتون محبوسلارین درین بر کدر بورودوموشدو. قان فواره کیمی گوره آتیردی. ایبدین هوشونی ایتیرمه‌یکی گوردن رئیس زندان اونو آیقتالارینی‌لرایتدی. اون دقیقه‌دن صونرا ایبد آیلمشدی.

رئیس اونا مراجعه:

ـ کیمینیز! خوشموردی؟ ایکی یوزدن آلتمیش نفرده شالاقلی ووروموش. ایندی قارشوندا ایکی یول وار اعتراف و یا تولوم! هانسی سنین ایچون قیمتلی‌درسه اونو انتخاب ایله.

اونون خیس گوزلرینه نفرته باخاراق:

ـ عمروم خلقیمین شرفلی آزادلیغی و گله‌جک سعادتی اوغروندا صرف ایتدیم من جلادلارین قارشوسیندا دیزچوکوب قاتلردن مرحمت اوماریام.

جانیلر طرفیندن‌وورولان هرشالاق نوبتره‌وجولاری‌محکم سارسیلماز اراده‌م ایله انتظار ایتدیم. منه سعادت گوستریش قدر سه‌وملی‌در. من تولومو انتخاب ایدیرم!

ـ لوتیمی؟ وورون تولونجه وورون کی او گوزلرینین‌اوشاق لارینه ایدیلیک حسرتقالسین.

ـ جانیلردن قلا کتدن یاشا یرشنی گوریلمک اونلار من تولونه انتظارلا حاضرم دیدی.

آرزوسوزرا ابده شالاقلارین محش ضربه‌لری آتیشیا ابدیلیک گوزلرینی یوموشدو.

قوه ناطقه‌دن استبداد ایتمکله زواله

محکوم اولموش تبهکار بیر حکومتی ساخلاماق ممکن دئیل!

٤ ایلدن آرتیقدیر که ایراندا قانون اساسی و مشروطه قانونلاری‌نین حیاتی شعورینی اجرا ایتمکدن توره‌دی. آزادیخواهلار مبارزه ایدیرلر مجلسین ۱۴ نجی دوره سینده ٥ کابینه ایش اوسته گلیبدیر. اوزاق گئتمک ممکندیر که بعضی سطرلر یازیلمیشدان جهتین من فقط آقای صدرین کابینه سی و دولتی یاره‌سینده دابهتور آقای صدر تقریبا ۳۲ آزادیخواه روزنامه‌نی توقیف ایده‌ندن صونرا حربلرین کلوبلارینی سرنیزه واسطه سیله اشغال ایتدی. آقای حکیمی مجلسده بیرورلان قانون اساسی ماده‌لرینی بیر جسبجه مشروطه و دموکراسی مملکتلرده خلق ایچون مطبوعات وجدان واجتماع آزادلیغی اولاییلر . روزنامه‌لر ایران ملتی‌نین افکاری‌نین مظهری دیر. آزادیخواه روزنامه‌لری توقیف ایتمک ایران ملتی‌نین آکثریتی‌نین دیلینی باغلاماق کیمین درآقای حکیمی‌نین بومو ضوعه توجه ایتمه‌مکلری اولادلارین اوزلرینی آذربایجانی و وطن پرست معرفی ایتمکلری کیمی چوخ تعجبلی دور . بو وطن پرست حضرتلری گویا شاپور عمرجا که ملتین ناموسی‌نه‌ده تجاوز ایدیردی اووقت قانون اساسی ماده‌لرینی یاده سالمیرلار و او قانون خلاف قانون ایشلری‌نین ممنوعه دیرکس ایشله‌دیلر ...

یاشاسین قانون اساسی جمله سینی دیبن آزادیخواهلارین مختاری‌نین زندانیده قالیب چوروملری و رضا خانین قانون اساسی علیهینه قیام‌ایدوب و ۳۰ ایل مشروطیتی تعطیل ایتمگی مملکتین مصالح علیهینه سینی نظرده دوتماق ایچون گویا ممکن مصلحت دگیلمش ، بو محترم آزادیخواه که توزیده آذربایجانلیدیر ، آذربایجان خلقینی قسماتین لیقتینه تمام اولان مشروطیتی فقط اول طالبی ساخلامین لحاظیندان تعمیر ایتمک امکان تاپیلمیر .

بو گون مجلسده اولونوب آزادلیق خواهلیق مخلیفتی اوزلرینه یاخیشان آدام گرک ایران ملتینه حساب ویرسین ، دولتین اونون آزادلیغا صداولان جریانلارین قباحتلرینا سکوت ایتمن بیر جنایتین بوگون حرارتله دایشمالی گلمیشدی ، و بیر مملکتده مشروطه دوری مشروطه بیر مملکتده دموکراسی گرک اولسون ، خلق اوزی اوزلرینه حکومت ایتمک دموکراسی دیمکدیر مشروطیتی بیر عده کرسی یاخیندا اوتوران اولارانلاماقلار ، مشروطیتی حقلرین عمومی افکاری وجسوده گتیریلمدی و او تعطیل اولان صورتده ملت او نو احیا ایتملیدیر ، و قانون اساسیدی ایستملی وجوده گتیریلیشیدیر ، ایندیکی دموکراسیت دنیادا بیر ملتین اوزل سر نوشتینی تعیین ایتمگی شایسته اولمدن غیر مادی و تحمیلی بیر ایش اولماسین اما آقای حکیمی جنابلاری‌نین و مالره لرین خبرینده بو ایشین نتیجه‌سی اولماسی

دا تسجیلی اولا بیلر چونکه اونلار بیلیرلر کی ابدی زواله محکوم اولان گه استبداد دستگاهی‌نین عطالتیر ملتلرین قیام ایتمگی سرنگون ایده بیلر بوندا گوره‌ده ایرانده ملی بیر حکومتین وجوده گتیرلمگی اونلار ایچون خطرنا کدیر بر تصدق ایدیرلر که آقای حکیمی آزادیخواهلاری . اونلار ایستیرلر که ملتین قاتین سوزو ساللاری ایچون آزادلیقلاری اولیسون بوجور آزادیخواهلارین تکلیفلری معین دور .

جیلارین تبلیغات دستگاهی آنجیی نطقلرایله توزیحی دیبا ده قندرلی مرحلیک ایدیکه چالیشماقسی کیمی آقای حکیمی ایله قوه ناطقه‌دن استبداد ایدیرلر ، اما آذربایجان خلقینین آهنین اراده‌سی و دستگاهی خرد ایده‌رک ضربه صون وجادر

قیام ستارخان خیابانی را هم قیام تجزیه طلبانه میکنند

ما متخصص داده‌ایم که حزب دموکرات یک حزب ملی و طرف توجه و مورد علاقه مردم آذربایجان است که فشارهای طبقه حاکمه سبب پیدایش آن میباشد ، ما با سیاری از مردان حزب دموکرات سوابق دوستی و آشنائی داریم آنها را بوطن پرستی و ایراندوستی می شناسیم ، ما معتقدیم که پیشه وری مسلماً وبطور قطع از رسید صباه ها و دیگر ظاهری ها و تقاضا سلامی هاکه امروز فریاد واوطلبانه برای انداخته اند وطن پرست تر و ایران دوست تر است وامکان ندارد که ما درتمام صفحات زندگی بی آلایش پیشه‌وری شواید یک نقطه سیاه پیدا کنید ، ما معتقدیم که هر خواسته‌ای مردم آذربایجان حق آنان است واگر امروز باعنوان این درخواست هرا مطالبه میکنند از آنجهت است که دولت‌های گذشته به فریادها واستغاثه های آنها ترتیب اثر نداده و باجرا ستاده بدهند وحتما میدانیم که آنها مثل ما آذربایجان را جزئی از ایران دانسته ومیخواهند با کمک و پشتیبانی و اتحاد سایر برادران ایرانی خودبه این ساط دارنگری خاتمه داده و ایران را از چنگال ارتجاع دور خوار نجات دهند . ولی کسانیکه پیشرفت آنها را مانع انجام مقاصد پلید خویش میدانند هر وسیله برای از بین بردن این جریان آزادیخواهانه متوسل وملتجی شده ومیکوشند گاهی در مجلس وزمانی نزد دولت وگاهی در روزنامه ها دست به عمل میزنند تا آنها را بشکست ببخشانند و چاول کننده و دشمن ایران و ایرانی معرفی نمایند واضحی تاریخ تکرار میشود

آنوقت هم که ستارخان وخیابانی قیام کرده بودند ومشروطیت را می خواستند نوکران محمدعلی میرزا مثل امروز خائن و تجربه طلب و دشمن ایران وحسا گرشان می خواندند

اخباری که آنروزها هم در روزنامه‌های مطبوعاتی منتشر میشد مثل اخباری است که امروز در روزنامه های سیار سیار ملی (!!!!!) منتشر میشود آنروزها هم مرتب خبر میدادند که مردم را میگیرند و میبندند و قطعه قطعه میکنند هینا امروزهم به شرحمان گونه اخبار مبادرت میورزند ولی آنچه که مسلم است همانطور که آنروز موفق نشدند و آخرکار سر افکنده گردیدند امروز نیز شرمسار خواهند شد .

نقل از شماره ۸۲۷ روزنامه فرمان

(ادبی ترجمه وزارت فرهنگ آذربایجان)

سرنوشت مابسته بدونی بود

مردیکه مرامنامه حزب دموکرات آذربایجان انتشار یافت عده قلیلی از فرهنگیون مرامهای فرقه را پذیرفته و تاسیس آنرا باآغوش باز استقبال کردند هنوز معلوم نبود که عاقبت کار فرقه بکجا خواهد انجامید ومناسبات وی با حکومت مرتجع تهران چگونه خواهد بود ؛ آری در آن موقع از اجتماع مساجد و آماده و یا یک حمله ممکن بود که فرقه جوان ما از هم پاشیده شود ، سرنوشت کسانی که در تاسیس فرقه دموکرات پیشقدم بودند بسته بموئی بود و هر ساعت انتظار میرفت که فجایع ۲۲ آذر شمسی شهید در تکرار شود ولی ما تمام اینها را در نظر گرفته و مانند یک سرباز فداکار قدم درمیدان مبارزه گذاشته بودیم و تهدید و اهانت و انتظار خدمت حتی مرگ نمی توانست ما را از پیشرفت بسوی هدف مقدس باز دارد . ما از هر خنده ها وتهدیدات وسهای عصب را که ملاحظه (فعلا بیر مصدر گارند !!) با فداکاری بی نظیر تحمل کرده و با انجام وظیفه بنحو احسن بهانه بدست آنها نداده یم تا چول خود شان تصمیمات مقتضی درباره ما اتخاذ کنند ؛ بدین ترتیب هفته ها و ماهها گذشت و خوشبختانه فرقه ما سریعاً پیشرفته و موانع موجوده را از سر راه خود برداشت و توانست زمام امور آذربایجان را بدست قدرت خود بگیرد اینک میتوان گفت که صنف بشکه بیشتر راه پیموده عده میهنا گر تمام نشده است اشخاص محتاط و این اوقات که برای تثبیت موقعیت خود تازه تازه دارند وارد فرقه میشوند باید بدانند که هنوز مبارزه ما تمام نشده و ممکن است حوادثی پیش آید که وجود عزیزشان اندکی آزرده شود ؛ بهتراست جانب حزم و احتیاط را رعایت کرده و بقول مثل مشهور (حاضره خاه اولسونلار) ، امیدواریم وزارت فرهنگ آذربایجان این نکات را درنظر گرفته و اشخاص مغرض وکینه جو را از پستهای حساس فرهنگ دور کند زیرا فرهنگ اساس سعادت کشور است و این حضرات نباید که پا بجا تشکیل داده اند ممکن است در آینه بحال ملت و دولت مفید باشند .

زرینه زاد

اظهار تشکر

کلریخده بیرینجی دفعه اولاراق خطیبلرآوردولاریا گوره ملی مدرسه‌لرین توسعه‌سی ایچون آذربایجانلا معارف وزارتی یارانشی حیثه تبریک گوندرمن معلم اتحادیه‌سی ، ماه‌ره ، مراغه معارف ایشچیلرینه ، مهاباد وارده‌بیل اعیان مجلسی عضولرینه وسایرخانم و آقالارا اوز تشکرانمی اظهار ایدیرم .

آذربایجان معارف وزیری - م . بی ریا

محبوب معارف وزیریمیز ملی مدارسین مدیرلری محلی نماینده‌لری ایله جلسه دوزه‌لدی

ملی مدرسه لرین معلملرینین حالی

شهریور ۱۳۲۰ دن قاباقکی دور ایرانده طبقه‌نین حالی مراعات اولو ندی تمام مستخدملرین حقوقلارینا بلندی ولی بیر عده اکثرده و بدبخت بو شهرده واریدی که قلدن تا قدان بدبختلیقیه قطارده واریدی ایچون بوپولارینا سالمشدیلار وهرگونه مصیبت و سخت لرکه دوزور دیلر بعض اوقات گاهدان مستخدملری الی ، آلتی ، دوقوز آی آنلارین حقوقی آلمیردیلار ، بیچاره‌لر اووقت لرده آج ، اولو ن بیلمدیلار آزلیق مقولولاری برعهدی ، بوبیچاره و پریشان حال عده ملی مدرسه لرین معلملرینی حرکتده و مشمشی‌دیدار ایدی دن صونرا آمدی ایرانین اوزلرینین مظلومیتین وزیر فرهنگ و رئیس فرهنگ وقته و دارالشوراده ملی‌دن قربانلیقی و کمیرت یازیلار تلگراف ایله‌دیلر بیرا زاولونلاری آخرده معارف اداره‌سی بیر مختصر پوللادی که جونمی‌مدرسه لر بیرشکیلده‌ر ایش معارف اداره سینه مربوط دگیل بیچاره و بی خانمان معلم سکوت اختیار ایدیب اوزلر بیرحقوقینه ایرار معاش ایتدیلر ، ایرار ایچیب اوز طبقه لرینی انجام ویرلکه مشغول اولدولار ، امانجه که دیبرلر مظلومیتین آخر برده قاتیب دوغرو دادا قانه دی روزگارین چرخی دولاندی اله آذربایجانده سعادت گونشی آچیدی آذربایجان اوزلکی حکومتین قوردی و خود مختاریتین اله آلدی ومعارف ایچون بیر فرهنگی حسابه توجه ایدیلدی و انتخاب اولوندی آیدی بیر مدت سوزی اوز محترم معارف وزیریمیز وکیللرینه محبوب و شهور وزیر معارف عرض ایدیریک که بیرده دردیمیزی ایشینی مدارس ملیه‌نین معلملرینین حالی چوخ پریشان وآخیر بیر وضعیتده‌دیر اوز وکیللرینیزو معارف وزیرینین استمداد ایدیریک بیزلری محرومیتدن آزادان گیدیریک .

محترم معارف وزیری : بیزلر ایرعهده سالان حیات امتحانیند آزدیر که ایندی سیزین قاباقیزدا تعلیم آدیب بی ملی دیرلر اوغلانلارهگیلی بیزلرین اشغال ایدیب اوزلرینه مقام و رتبه‌لرا اشغال ایچون بیرچاره لرین حالینه باخمادیلار اولارلار بیرلری بقدر حساب ایچیب و حقوقلارینه بیرلره یاخولار معلمه اشتراحت لازمدیر معلم گرک قانوندان استفاده ایتسین دادا دوندان آرتیق یازمالی ایله شهرده امیدواریق که بیزیم عرض و هرطلبی وزیرمیز چوخ لیبده حاتیمزی مراعات بیوروب وجوخ اثر یرلرمدا بیر بدبختلارین وضعیت معاشینی تمین ایده جکلر .

اسماعیل مزدوری

خارجی خبرلر

لندن

آذربایجان رئیس دولتی طهرا ندان ۳۰ ملیون ریال اداره لرمین مخارجی ایچون ایستیوب وزارت مالیه ایران بو پولی ، بیرلک ایچون هنوز بیر تصمیم توتموب . وب ضمنا آذربایجان دولت رئیسی طهرانا دیر بدوررکه اگر بو تکلیف قبول اولنماز سا او وقت آذربایجان اوزی ایچون بول چاپ اللگا مجبوردر . قالاجاق .

آذربایجان ، بوخبرین صحتی یوخدور .

لندن . گرجستانین سمت ترکیه‌یه قرضی ادعاسی ترکیه وزیرخارجه‌سی و ژنرال گلیم قارابکیر خلق سویه بیشنه سبب اولدی ، گلیم قارا بیک دیدی بوجارلار ترکیه‌نین تو پاغیندان و قاری ایرادلارین‌ایله سنوس قارائیل بالارکیری پیریم شمالی لولونورین حرکت ادعالاری واردر ترك ملتی روح‌حمتی ایله حرکات صلح وصفا ایله یاخشالی ایندیده دور .

معنالی سواللار

دویچ آژانسی و گوفرد ایراندان خبر ویریر که ، ایران نخست وزیری آقای ابراهیم حکیمی دولتله تویستر مصاحبه‌ده هر لوع متفق قوشونلارین ایراندان تخلیه السینی ایسته‌میشدر.

آقای ابراهیم حکیمی او مصاحبه سینده بو مسئله‌نی مذاکره ایتمک ایچون لازم گوردوکی حالدا ایرانا ایچون داها لزومی ، صنبا داها مهم اولان مسئله‌لردن صرف نظر ایتمشدر ، بو مسئله‌ده ، ایراندا ملی دموکراسی جریانین گوجلنمسی مسئله‌سیدیر.

دیگر مسئله‌لرده باش ویرن حادثه‌لر ایراندا باش ویریر و مسئله‌لردر که اونلاردا که لیبش سیاسی رژیم گون گوندن آزادن دموکراسی نهضته چولدویریر و زور ایله بوغولشی و غول.

آلمان فاشیزمی و ژاپون ایمپریالیزمینی یوخ اولماسی مختلف مسئله‌لرده ، او جمله‌دن ایراندا دموکراسی جریانین [illegible] سبب اولدی.

مرتجعلرین پلانسی متفق قوشونلاریندا راجع هر گونی سالدقلاری [illegible] اونا گوره‌در که ، اونلار بو وسیله ایله ایسته‌ییرلر که پولیس قوشونلارینین ایران آذربایجانیندا دموکراسی نهضت علیهینه آپاردیقی مبارزه‌نی گیزله‌ده‌بیب [illegible].

آقای ابراهیم حکیمین مصاحبه‌سینده بکلی اوچ متفق دولتدن بیری ده شوروی‌دور. ایرانداکی شوروی قوشونلاری حقنده ویریلن سوالین جوابی چوخ [illegible] هیچ بیر [illegible].

۱۹۴۲ نجی ایلده ژانویه آیین ۲۹ دا شوروی ، انگلیس و ایران آراسیندا باغلانمیش معاهده‌ده شوروی قوشونلارینین ایراندا موقتدر [illegible] چوخ آچیق و صریح صورتده دییلمیشدر.

بو قوشونلارین بو شرائطده [illegible] ده یازیلمیشدر. [illegible] ۱۹۲۱ [illegible] ۲۶ [illegible] شوروی ایله ایران آراسیندا [illegible] معاهده [illegible] گوره شوروی [illegible] ایرانا قوشون گوندرمک اختیاری واردر.

بئله اولان صورتده ایراندا کی شوروی قوشونلارینین موقت وضعیت [illegible] ایراندان چیخاریلماسی مسئله‌سی [illegible] جوابی قیصا و صریح اولور. [illegible]

همچنین شوروی قوشونلارینین [illegible] سواللارین [illegible] آچیق و صریح جواب [illegible] آقای ابراهیم حکیمی‌نین [illegible] اوچ متفق دولتدن بیری [illegible] انگلیس [illegible] ۱۹۴۲ نجی ایل معاهده‌سی اساسیله ایرانا داخل اولموش انگلیس قوشونلارینین [illegible].

که اودا بوندان عبارتدیر: آیا گورنک ۱۹۲۴ نجی ایل معاهده‌سیندن قاباقدا ایراندا انگلیس قوشونی و لرنیش یا یوخمیش؟ اگر وار ایدیسه ، گورنک اونلار نه وقت ایرانا گیلیب؟ اونلار نه ایچون ایرانا گیلیبلر؟ اونلار ایرانین هانسی طرفینده‌دیرلر؟ اونلارین عدداری نه قدردیر؟ اونلار نه ایله مشغول دورلار؟ ۱۹۴۲ نجی ایل معاهده‌سی اونلارادا شامل‌دیر یا یوخ؟

بیز بو سواللارین جوابینی ایسته‌میریک. بورادا نه بیر معاهده‌ده وار نه ده بیر صحبت.

بیز ایرانی بوراخیب ، دیگر حکومتلره گئچیریک. بو سواللارین عدداری حتی‌دن آرتیق چوخالیر. مصر مطبوعاتی آرالا هر گون بیر سوالی تکرار ایدیب یازیر: آیا نه وقت [illegible] قوشونلارینی مصردن چیخاراجاقدیرلار؟ داغدان سس چیخمیر ، اما بورده انگلیسلردن سس چیخمیر. نه سببه گوره انگلیسلرین گوجلی پیاده هوا و بحری نظامی قوتلری اورده کیمی فلسطینده اوتوروب قالیبدیر؟

معلومدر که حتی انگلیس سلاح قوتلری فلسطینده جنگی مسائل ایله مشغول اولورلار ، گوله آتیرلار ، اسیر دوتورلار ، نه ایچون اونلار فلسطینی محاربه میدانا چویریرلر؟ بو سواللاری قوجه دنیا بیر هی سوروشوب دورور. بس نه ایچون انگلیس قوشونلاری سوریه‌دن و لبناندان چیخاریلمیر؟

بو قوشونلارین سوریه‌ده و یا لبنانده قالمالاری ایچون هانسی بیر احتیاجلاری وار یوخدور؟

هابئله یونانداکی انگلیس قوشونلاری واردر ، [illegible] دگیلدر ، بیرلیش [illegible]. نه ایچون؟ نه اوتری؟ اونلارین عدداری نه قدردیر؟ اونلار یونانین داخلی ایشلرینده قاریشیرلار ، حالبو که یونانستان [illegible] معاهده‌ده بو بارده هیچ بیر شیء یوخدور. بیز بو گونکی یونان [illegible] سواللارینی تکرار ایدیب [illegible] لر ، اونا جواب ویرمک ایسته‌میرلر.

دنیا [illegible] ، اوجمله‌دن [illegible] انگلیس قوشونلاری [illegible] آقای ابراهیم حکیمی‌نین [illegible] ۱۹۴۲ نجی ایل [illegible].

• موقته کیمی ۱۰ سواللاردا جوابی یوخدور ، هزاران دیگرلر ، حاضر چیکین آیر.

هلند ، فرانسه ، هند ، دانمارک ، نروژده بولانچ کیمی سئوال اورتاره [illegible].

آیا [illegible] انگلیس قوشونلاری [illegible] جواب [illegible].

جناب ابراهیم حکیمی بیر مصاحبه‌ده [illegible] اوچ متفق دولتدن [illegible] آمریکادر. [illegible] ایراندا [illegible] هیچ بیر معاهده [illegible] یوخدور.

اگر آقای ابراهیم حکیمی بو [illegible] آمریکا قوشونلاری ایراندان [illegible] ایرانا آمریکا قوشونی گیرمیش [illegible] اونلار نه وقت ایرانا گیرمیشلر؟ نه ایچون گیرمیشلر؟ [illegible] اونلارین عدداری نه قدردیر؟ نه وقت [illegible] سواللارادا [illegible] جوابسیز یوخدور.

[illegible] اما آمریکا قوشونلاری [illegible] بورادا [illegible] نه‌دن اوتری؟ [illegible]

همچنین نه ایچون ، نه‌دن اوتری آمریکا قوشونلاری [illegible] مطبوعاتی جواب [illegible] سکوت ، سکوت؟ [illegible] آمریکا کیمی دولتدر. جواب [illegible] که سوروشولان سواللارا جواب ویرسین.

آیا [illegible] اولدوغی [illegible] حاضرکه ، بو ایله اونلارین ایشیدر.

ف. زاماسلونی

(«پراودا» روزنامه‌سیندن ۱۴ دکابر تاریخلی نمره‌سیندن ترجمه ایدیلمیشدر.)

تبریک

مرند و هنداوا جلفا شهرلرنده و [illegible] اهالیلرین طرفیندن بیلش تبریک نامه‌لر [illegible] که آذربایجانین ملی مجلسین آچیلماسی مناسبتیله تقدیم ایدیلیر [illegible] تشکر ایدیب ایران و آذربایجان خلقه صمیمت خدمت [illegible].

عباس هدایت محمد حسین فرهادی

آقایان تجار

[illegible]

بازارلار [illegible] آذربایجان [illegible] تهران [illegible] اونلار [illegible] آذربایجان [illegible]

[illegible]

تبریک

بیر ... دموکرات فرقه‌سی [illegible] آذربایجان [illegible] آقای [illegible] و آقای [illegible] و آقای [illegible] تبریک [illegible].

علی محمد زاده

[illegible] دموکرات فرقه‌سی [illegible] آقای [illegible] پیشه‌وری [illegible] تبریک [illegible].

خوی پادگانی تسلیم اولدی

خوی‌دان [illegible] خوی پادگانی [illegible] تسلیم اولدو [illegible]

[illegible]

چاپخانه آذربایجان

[illegible]